

U 29/2025 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG i fråga om det datum från och med vilket medlemsstaterna ska tillämpa kraven avseende tillbörlig aktsamhet

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen kommissionens ovan nämnda förslag av den 21 maj 2025 samt en promemoria om förslaget.

Då situationen var brådskande lämnades först en samordnad E-skrivelse (E 49/2025 rd) om förslaget i statsrådets samordningssystem. Denna skrivelse innehåller inga nya ståndpunkter eller förhandlingsmål.

Helsingfors den 3 juli 2025

Miljö- och klimatminister Sari Multala

Regeringssekreterare Johanna Routio

**KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS
FÖRORDNING OM ÄNDRING AV FÖRORDNING (EU) 2023/1542 OM BATTERIER
OCH FÖRBRUKADE BATTERIER, OM ÄNDRING AV DIREKTIV 2008/98/EG OCH
FÖRORDNING (EU) 2019/1020 OCH OM UPPHÅVANDE AV DIREKTIV 2006/66/EG I
FRÅGA OM DET DATUM FRÅN OCH MED VILKET MEDLEMSSTATERNA SKA
TILLÄMPA KRAVEN AVSEENDE TILLBÖRLIG AKTSAMHET**

1 Bakgrund

För att lätta på företagens administrativa börda offentliggjorde kommissionen den 21 maj 2025 sitt förslag till ändring av parlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG (nedan batteriförordningen) vad gäller skyldigheter i fråga om policyer för tillbörlig aktsamhet (COM(2025) 258 final).

Förslaget är en del av de s.k. Omnibus IV-förslagen. Denna U-skrivelse tar ställning till den del av Omnibus IV-förslagen som senarelägger datumet från och med vilket medlemsstaterna är tvungna att tillämpa en policy för tillbörlig aktsamhet enligt batteriförordningen (s.k. stop-the-clock-förslag) med två år.

Behandlingen av förslaget framskred mycket snabbt inom EU och därför skickades en brådskande E-skrivelse (E 49/2025 rd) till riksdagen i det inledande skedet. Denna U-skrivelse är till sitt innehåll i princip förenlig med E-skrivelsen. Avsnittet om förslagets huvudsakliga innehåll och konsekvenser i U-skrivelsen har kompletterats och till skrivelsen har fogats uppgifter om hur förhandlingarna framskrider. Dessutom har några tekniska preciseringar gjorts i skrivelsen. Inga nya ståndpunkter eller förhandlingsmål som avviker från det som framförs i E-skrivelsen läggs fram i U-skrivelsen.

Omnibus IV innehåller dessutom andra förslag till ändring av batteriförordningen. Separata U-skrivelser upprättas om dessa förslag och om de övriga lagstiftningsförslagen i Omnibus IV (COM(2025) 501 final, COM(2025) 502 final, COM(2025) 503 final och COM(2025) 504 final).

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Syftet med den föreslagna förordningen är att senarelägga det datum från och med vilket policyer för tillbörlig aktsamhet enligt batteriförordningen ska tillämpas i medlemsstaterna.

Syftet med förslaget är också att senarelägga offentliggörandet av kommissionens riktlinjer för tillämpningen av kraven på tillbörlig aktsamhet.

Kommissionen föreslår att tidpunkten för ikraftträdande av kraven på tillbörlig aktsamhet som fastslås i artikel 48.1 i batteriförordningen senareläggs med två år, dvs. den nya tidsfristen skulle vara den 18 augusti 2027. Då ska de ekonomiska aktörer som släpper ut batterier på marknaden eller tar dem i bruk fullgöra skyldigheterna att iaktta tillbörlig aktsamhet i batteriförordningen och utveckla och genomföra policyer för tillbörlig aktsamhet avseende batterier.

Dessutom föreslås det att tidsfristen för utfärdande av kommissionens riktlinjer om kraven på tillbörlig aktsamhet i artikel 48.5 i batteriförordningen flyttas från den 18 februari 2025 till den 26 juli 2026.

Den föreslagna förordningen bör av brådskande skäl träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning och bör tillämpas från och med den 18 augusti 2025, då det var meningen att skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet i den gällande batteriförordningen skulle bli tillämpliga.

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen

Den rättsliga grunden för förslaget till ändring av batteriförordningen är artikel 114 (den inre marknaden) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Artikel 114 i EUF-fördraget gäller åtgärder för upprättandet av den inre marknaden och dess funktion och den syftar till tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning och säkerställande av en enhetlig och icke-diskriminerande tillämpning i Europeiska unionen.

Förslaget behandlas i ordinarie lagstiftningsförfarande där Europaparlamentet och rådet tillsammans antar akten. Rådet beslutar om antagandet med kvalificerad majoritet.

Statsrådet anser att den rättsliga grunden för förslaget är korrekt. Syftet med förslaget är att förebygga skillnader som kan hindra den fria cirkulationen av batterier och ackumulatorer.

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Genom förslaget ändras dagen då bestämmelserna i batteriförordningen börjar tillämpas genom att senarelägga dessa tillämpningen. Dessa datum kan endast ändras genom åtgärder på EU-nivå. Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen, dvs. det går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå fördragens mål, särskilt vad gäller en fungerande inre marknad. Genom förslaget ändras inte innehållet i batteriförordningen, utan senarelägger bara dagen för tillämpningen. Därför måste samma författningsnivå följas.

Utifrån förslagets text anser statsrådet att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Förslagets konsekvenser

Syftet med att senarelägga tillämpningen är att ge företag och medlemsstater tillräckligt med tid att förbereda sig på att genomföra policyer för tillbörlig aktsamhet enligt batteriförordningen. Kommissionen har inte gjort någon separat konsekvensbedömning av förslaget.

Kraven på tillbörlig aktsamhet i batteriförordningen är nya och av samma typ som i den övriga hållbarhetslagstiftningen (såsom direktivet om företagsansvar CSDDD). Kravet på tillbörlig aktsamhet i batteriförordningen innebär att ekonomiska aktörer som överskrider omsättningsgränsen ska utveckla och införa policyer för tillbörlig aktsamhet. Företaget ska utarbeta ett ledningssystem med vilket man kan identifiera, förebygga och hantera sociala och miljömässiga risker i samband med anskaffning, bearbetning och handel med råmaterial (litium, kobolt, nickel, naturgrafit och föreningar av dessa) som används för att tillverka batterier, inbegripet leverantörer i tidigare led i materialvärdekedjan och deras dotterbolag eller underentreprenörer. Upphandlings- och leverantörsavtal i värdekedjan för batterimaterial ska

förnyas så att de omfattar policyerna. Till skyldigheten att iaktta aktsamhet hör också att inrätta ett varningsförfarande och utarbeta en riskhanteringsplan. Ansvar för att övervaka policyerna måste läggas på företagets högsta ledning. Man måste också låta policyerna granskas av ett anmält organ och tydligt informera leverantörer och allmänheten om policyerna.

De nya skyldigheterna medför kostnader för ekonomiska aktörer när de förnyar sina processer. Dessutom uppstår det kostnader för myndigheter som ska reservera resurser för styrning, rådgivning och övervakning av ekonomiska aktörer.

Det har också framkommit att ingen medlemsstat ännu har utsett något anmält organ som ska granska policyer för tillbörlig aktsamhet enligt batteriförordningen. Inte heller den myndighet som ska godkänna anmälda organ har utsetts i alla medlemsstater, så det är nödvändigt att senarelägga tidsfristerna även i detta avseende. Ackrediteringen av dessa anmälda organ är också problematisk, eftersom det ännu inte finns något lämpligt ackrediteringskrav. Syftet med tilläggsstiden enligt förslaget är också att bearbeta detta förfarande i anslutning till ackrediteringen av anmälda organ.

Förslaget påverkar den behöriga myndigheten för anmälda organ (miljöministeriet) så att ansökningar som gäller anmälda organ sannolikt inkommer först efter att ackrediteringskravet har avgjorts. Förslaget påverkar Säkerhets- och kemikalieverket så att marknadskontrollmyndigheten har mer tid att förbereda sig för styrning, rådgivning och tillsyn av ekonomiska aktörer.

De ekonomiska aktörernas skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i batteriförordningen ska tillämpas som sådana, och tillverkare och importörer av batterier ska iaktta dem utan nationellt genomförande. Nationell reglering behövs emellertid bland annat för att reglera myndigheter och påföljder. Miljöministeriet bereder det nationella genomförandet av batteriförordningen. Det nationella genomförandet av batteriförordningen har skett i tre faser. I den första fasen utsågs miljöministeriet till behörig myndighet för anmälda organ (lagen om ändring av avfallslagen 54/2024). I den andra fasen fastställdes Säkerhets- och kemikalieverket som marknadskontrollmyndighet (lagen om ändring av avfallslagen 1068/2024). Den tredje fasen av genomförandet pågår för närvarande.

5 Förslagets förhållande till grundlagen samt grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter

Batteriförordningens förhållande till grundlagen samt de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna har bedömts närmare i statsrådets U-skrivelse om batteriförordningen (U 7/2021 rd). Förslaget medför inga väsentliga ändringar i tidigare bedömningar. Förslaget anses inte ha några betydande konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.

6 Ålands behörighet

Eftersom det är fråga om en EU-förordning är den direkt tillämplig rätt i alla medlemsstater, även i Finland och på Åland. Om förordningen gäller områden som hör till landskapets behörighet (t.ex. miljö, näringsverksamhet, utbildning), har Ålands lagting rätt att utfärda preciserande lagstiftning. Myndigheterna i landskapet ansvarar då för verkställandet. Enligt 18 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om natur- och miljövård.

7 Behandlingen av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Förslaget har behandlats i en ad hoc-arbetsgrupp som lyder under rådet för allmänna frågor och i Coreper den 19 juni 2025. Ordföranden har för avsikt att gå vidare i ärendet så snabbt som möjligt. Kommissionen hoppas också att rådet och Europaparlamentet snabbt kan komma överens om förslaget före tidsfristen 18 augusti 2025 som fastställs i den gällande förordningen för ikraftträdandet av policyer för tillbörlig aktsamhet.

I Europaparlamentet ansvarar ENVI för huvudbehandlingen av förslaget och remissutskotten är ITRE och IMCO.

8 Den nationella behandlingen av förslaget

Ärendet har beretts vid miljöministeriet. Då situationen var brådskande upprättades först en E-skrivelse i ärendet. Utkastet till E-skrivelse om förslaget till ändring av batteriförordningen har behandlats i miljösektionens skriftliga förfarande den 6 juni 2025 och i EU-ministerutskottets skriftliga förfarande den 10 juni 2025. Riksdagens stora utskott godkände riksdagens standpunkt den 13 juni 2025 StoURS 39/2025 rd: Stora utskottet omfattar statsrådets standpunkt.

9 Statsrådets standpunkt

Statsrådet stöder kommissionens mål att förenkla lagstiftningen och minska den administrativa bördan. Statsrådets mål är bättre och mindre EU-reglering.

Statsrådet understöder senareläggandet av tillämpningen av policyer för tillbörlig aktsamhet i batteriförordningen som ingår i Omnibus IV.

Statsrådet anser det viktigt att ändringsförslaget sätts i kraft snabbt.

Statsrådet anser att förslaget till förordning skulle ge företag, medlemsländer och deras myndigheter mer tid att anpassa sig till regleringen.